

CIPC

Centrum pre medzinárodnoprávnu
ochranu detí a mládeže *The Center for the International
Legal Protection of Children and Youth*

Výročná správa

2014

Bratislava, 2015

OBSAH

Organizačná štruktúra.....	3
Úvod.....	4
Vymáhanie výživného.....	6
Medzinárodné únosy detí a právo styku.....	15
Plnenie úloh sociálnoprávnej ochrany detí vo vzťahu k cudzine.....	24
Medzištátne osvojenia.....	32
Rozpočet organizácie.....	38
II. ročník odbornej konferencie o medzinárodných únosoch detí.....	43
Príloha	45
Profil organizácie.....	48

ORGANIZAČNÁ ŠTRUKTÚRA CENTRA

V centre prišla do platnosti a účinnosti dňa 15. októbra 2013 nový štatút a organizačný poriadok a štruktúra. Na základe novej organizačnej štruktúry sa štátny zamestnanci delia do oddelení a referátov.

Medzinárodnoprávne oddelenie sa delí

na:

- (1) Referát právnej pomoci kde sa zaoberajú agendou:
  - a) vymáhania výživného,
  - b) neoprávnených únosov a
  - c) práve styku.
- (2) Referát medzištátnych osvojení
- (3) Referát sociálnej a psychologicko – poradenskej činnosti

Oddelenie podpornej činnosti sa delí na:

- (1) Referát ekonomiky
- (2) Referát sekretariátu

ÚVOD

Od roku 1993, kedy bolo centrum zriadené, zameriava sa predovšetkým na poskytovanie bezplatnej právnej pomoci fyzickým osobám pri vymáhaní výživného z cudziny podľa nariadení Európskej Únie, medzinárodných dohovorov, dohôd vzájomnosti a bilaterálnych zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná.

Centrum môže poskytovať bezplatnú právnu pomoc pri vymáhaní výživného na základe právoplatného a vykonateľného rozhodnutia súdu z krajín, ktoré pristúpili k medzinárodným dohovorom o vymáhaní výživného, prípadne sú členskou krajinou EÚ. Základným predpokladom pre úspešné vymáhanie výživného je aspoň známa krajina pobytu povinnej osoby. V prípade, že sa povinná osoba nachádza na území SR, centrum nemá pôsobnosť konať.

V rámci štátov Európskej únie je Slovenská republika viazaná v oblasti vymáhania výživného najmä Nariadením Rady ES č. 4/2009 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti. Nariadenie je účinné 30.1.2009 a začalo sa uplatňovať od 18.6.2011 vo všetkých členských štátoch EÚ (parciálne aj v Dánsku). Centrum bolo notifikované Európskou komisiou ako ústredný orgán Slovenskej republiky pre plnenie všeobecných a osobitných úloh podľa tohto Nariadenia.

Centrum môžu žiadatelia tak ako v roku 2014 aj v budúcnosti kontaktovať a s dôverou sa obrátiť so žiadosťou o pomoc pri vymáhaní výživného od povinnej osoby v zahraničí každý pracovný deň od 8.00 do 16.0 osobne na adrese Centra (Špitálska č. 8, 814 99 Bratislava), telefonicky (+421 2 2046 3208, +421 2 2046 3248) prípadne na núdzovej linke (+421 905 923 242), faxom (+421 2 2046 3258), e-mailom (info@cipc.gov.sk, cipc@cipc.gov.sk), prípadne prostredníctvom webporadne cez stránku Centra (www.cipc.sk), kde je možné adresovať aj všeobecné otázky vo veci vymáhania výživného zo zahraničia.

Bezplatná právna pomoc v roku 2014 v Centre bola a aj naďalej bude poskytovaná žiadateľom právnikmi Centra formou nespočetného množstva osobných stretnutí, telefonických hovorov či e-mailovej komunikácie. Súčasťou kolektívu Centra je samozrejme aj psychológ. Bezplatná právna pomoc je Centrom poskytovaná promptne a ochotne.

Počet žiadostí o pomoc pri vymáhaní výživného má neustále stúpajúcu tendenciu. Tento trend súvisí s voľným pohybom občanov tak v rámci EÚ, ako aj v širšom medzinárodnom priestore. Centrum poskytuje žiadateľom komplexnú právnu pomoc bezplatne. Častokrát ide

o komplikované právne situácie, kde je potrebné žiadateľom - fyzickým osobám pomôcť riešiť ich prípad v širšom kontexte, nielen vymáhanie výživného. Bezplatné právne poradenstvo v medzinárodných rodinnoprávných záležitostiach je súčasťou agendy právnikov Centra.

Centrum v roku 2014 poskytlo bezplatné právne poradenstvo vo viac ako 850 prípadoch nových žiadostí o pomoc pri vymáhaní výživného

zo zahraničia formou telefonického alebo e- mailového poradenstva a vo viac ako 450 prípadoch formou osobných stretnutí s klientmi.

V priebehu roku 2014 tiež naďalej pokračovalo aktívne riešenie vzniknutých právnych problémov, zlepšenie spolupráce v oblasti vzájomnej komunikácie a zefektívnenie konania o uznanie a výkon rozhodnutia súdu SR so štátmi, s ktorými je dlhodobou spolupráca náročnejšia (ako napr. so Srbskom, Gréckom, Španielskom a miestami aj Talianskom). Avšak aj vďaka bilaterálnym stretnutiam s ústrednými orgánmi iných krajín, účasti na medzinárodných konferenciách venovaných rozvíjaniu spolupráce krajín Európskej únie podľa Nariadenia Rady ES č. 4/09 dochádza k zlepšeniam.

Po doručení každej žiadosti o pomoc pri vymáhaní výživného do Centra, je táto žiadosť podrobne posúdená príslušným právnikom centra podľa pridelenia práce a následne je každý žiadateľ oboznámený s ďalším postupom. Odporúča sa používať formulár Žiadosti o pomoc pri vymáhaní výživného, ktorú žiadateľ môže nájsť na web stránkach centra (www.cipc.sk), prípadne môže o jej zaslanie centrum priamo požiadať.

VYMÁHANIE VÝŽIVNÉHO

Vymáhanie výživného v rámci krajín Európskej únie

V prípadoch vymáhania výživného v rámci krajín Európskej únie je možné poskytnúť pomoc pri vymáhaní výživného od povinnej osoby v zahraničí žiadateľovi do 21 rokov (podľa čl. 46 ods. 1 Nariadenia Rady ES č. 4/09). Skôr ako Centrum postúpi partnerskému orgánu v mieste pobytu povinnej osoby návrh na uznanie, vyhlásenie vykonateľnosti a výkon rozhodnutia súdu podľa spomínaného nariadenia, je potrebné pripraviť pre konanie nevyhnutné doklady. K návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti a následne na výkon rozhodnutia v zmysle uvedeného Nariadenia Rady (ES) je potrebné pripojiť nasledovné doklady:

- (1) 3x **originál alebo osvedčenú fotokópiu rozhodnutia súdu o výživnom** s vyznačenou doložkou právoplatnosti a vykonateľnosti. So žiadosťou o vyhotovenie rozhodnutí je potrebné obrátiť sa na okresný súd, ktorý rozhodnutie o vyživovacej povinnosti vydal. Rozhodnutie nie je potrebné prekladať.
- (2) 2x **výpis z rozhodnutia vo veci vyživovacej povinnosti v súlade s prílohou I alebo II (podľa dátumu podania návrhu na vydanie rozhodnutia a samotné vydanie rozhodnutia – podstatný je dátum 18.06.2011 kedy Nariadenie vstúpilo do účinnosti) Nariadenia Rady (ES) č. 4/2009 z 18.12.2008 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti v jazyku krajiny v ktorej sa nachádza povinná osoba**. So žiadosťou o vystavenie tohto výpisu je taktiež potrebné obrátiť sa na okresný súd, ktorý rozhodnutie o vyživovacej povinnosti vydal.
- (3) **vyčíslenie zročného výživného**, ktoré sa vyčísľuje tabuľkách, ktoré poskytuje žiadateľom Centrum. V týchto tabuľkách musí byť zrejmé, odkedy žiadateľ žiada výživné vymáhať, pričom najdôležitejší údaj pre výpočet dlhu je čiastka výživného, ktorú povinný už zaplatil.

Odmena tlmočníka na vyhotovenie výpisu je hradená z prostriedkov súdu, pretože konania vo veciach vzájomnej vyživovacej povinnosti rodičov a detí sú oslobodené od súdnych poplatkov (§4 ods. 1 písm. h) zákona. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch).

Zvyšné doklady sú konzultované priamo podľa konkrétneho prípadu a prípadných výnimiek jednotlivých krajín Európskej únie.

Po doručení všetkých potrebných dokumentov a formulárov je spracovaný návrh na vymáhanie výživného, ktorý následne Centrum postúpi ústrednému orgánu v konkrétnej krajine podľa miesta kde sa nachádza povinná osoba.

Vymáhanie výživného mimo krajín Európskej únie

V prípadoch vymáhania výživného z krajín mimo Európskej únie Centrum poskytuje bezplatnú právnu pomoc žiadateľom pri vymáhaní výživného podľa **Dohovoru o vymáhaní výživného v cudzine** z 20.6.1956, **Dohovoru o uznaní a vykonateľnosti rozhodnutia o vyživovacej povinnosti k deťom** z 15.4.1958, **Dohovoru o uznávaní a výkone rozhodnutí o vyživovacej povinnosti** z 2.10.1973 (v roku 2013 pristúpili k tomuto Dohovoru krajiny Albánsko a Andora), na základe vzájomnosti (napr. USA, Austrália, niektoré provincie Kanady - Britská Kolumbia, Manitoba, Ontario, Alberta) alebo bilaterálnych zmlúv uzavretých medzi Slovenskou republikou a konkrétnym štátom.

Skôr ako Centrum postúpi partnerskému orgánu v mieste pobytu povinnej osoby návrh na uznanie, vyhlásenie vykonateľnosti a výkon rozhodnutia súdu podľa Dohovoru, je potrebné pripraviť pre konanie nevyhnutné doklady. Tieto doklady sa môžu líšiť v spojitosti s konkrétnymi krajinami a preto sú tieto doklady konzultované priamo podľa konkrétneho prípadu a prípadných výnimiek krajín. Všetky doklady sa v zmysle Dohovoru prekladajú do jazyka krajiny kam sa návrh posiela- t.j. kde sa povinný nachádza. V zásade sú však vyžadované minimálne:

- (1) **rovnopis rozhodnutia o výživnom** v plnom znení s odôvodnením, s doložkou právoplatnosti a vykonateľnosti s vlastnoručným podpisom sudcu a okrúhlou pečiatkou súdu.
- (2) **potvrdenie súdu** o tom, že povinnej osobe boli včas a riadne doručené návrh na začatie konania, predvolanie na pojednávanie a rozsudok a potvrdenie o tom, že dieťaťu bolo v konaní priznané oslobodenie od súdnych poplatkov a nákladov na zastupovanie
- (3) ak bol odporcovi, ktorého pobyt nebol v konaní o určenie výživného známy ustanovený opatrovník v zmysle § 29 ods.2 zák. č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov, **uznesenie súdu o ustanovení opatrovníka**
- (4) **odpis rodného listu** oprávneného dieťaťa

- (5) **potvrdenie** obecného, mestského (v Bratislave a v Košiciach miestneho úradu) **o tom, že dieťa žije trvale na území Slovenskej republiky a je v opatere matky/otca**. U detí starších ako 15 rokov treba namiesto tohto potvrdenia predložiť **potvrdenie o návšteve školy**.

Odmena tlmočníka na vyhotovenie vyššie uvedených dokladov je hradená z prostriedkov súdu, pretože konania vo veciach vzájomnej výživovacej povinnosti rodičov a detí sú oslobodené od súdnych poplatkov (§4 ods. 1 písm. h) zákona. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch).

Vymáhanie výživného pri neznámom pobyte povinnej osoby

Centrum môže poskytnúť bezplatnú právnu pomoc pri vymáhaní výživného na základe právoplatného a vykonateľného rozhodnutia súdu z krajín, ktoré pristúpili k medzinárodným dohovorom o vymáhaní výživného, prípadne sú členskou krajinou Európskej únie. Základným predpokladom pre úspešné vymáhanie výživného je aspoň známa krajina pobytu povinnej osoby. V prípade, že sa povinná osoba nachádza na území SR, Centrum nemá pôsobnosť konať.

Ak je pobyt povinnej osoby neznámy, Centrum vždy odporúča žiadateľom podať trestné oznámenie na povinnú osobu pre trestný čin zanedbania výživovacej povinnosti (§ 207 Trestného zákona). Na základe potvrdenia o podanom trestnom oznámení sa môže Centrum obrátiť na Národnú Ústredňu INTERPOL so žiadosťou o súčinnosť pri pátraní po pobyte povinnej osoby. Prípadne, ak je žiadateľovi známa aspoň krajina pobytu povinnej osoby, je potrebné Centru túto skutočnosť oznámiť a následne môže Centrum v zmysle osobitných opatrení Nariadenia Rady ES č. 4/09 požiadať ústredný orgán krajiny kde by sa domnele mala povinná osoba nachádzať o preverenie tejto skutočnosti. Žiadateľom zároveň v prípade neznámeho pobytu povinnej osoby odporúčame informovať sa na príslušnom Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v mieste bydliska ohľadom možnosti poberania náhradného výživného (podľa z.č. 201/2008 Z.z. o náhradnom výživnom). V prípade potreby vydania potvrdenia Centra na tieto účely, je Centrum rado nápomocné.

Centrum každoročne, tak aj v roku 2013 riešilo aj množstvo nových prípadov žiadostí o vymáhanie výživného od povinných osôb neznámeho pobytu.

Vymáhanie výživného v číslach

V priebehu roku 2014 Centrum aktívne riešilo **10 668** prípadov vymáhania výživného v cudzine, z ktorých k 31.12.2014 zostalo aktívnych **2158** („CM spisov“) prípadov a prípadov súvisiacich s budúcim vymáhaním výživného v cudzine / príprava dokladov vo veciach výživného, právne poradenstvo, súčinnosť pri pátraní po pobyte - skratka „Spr“/, z ktorých k 31.12.2014 zostalo **811** prípadov aktívnych.

Uvedený počet aktívnych prípadov vyjadruje výlučne spisy, s ktorými právnici Centra pracujú následne v priemere 10-15 rokov, v súlade s ustanoveniami zákona č. 36/2005 Z. z. Zákon o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov /ďalej len „Zákon o rodine“/, až do doby, pokiaľ dieťa nie je schopné samo sa živiť /§62 ods. 1 Zákona o rodine/. Postupy pri vymáhaní výživného sú viazané okrem medzinárodných dohovorov aj právnymi aktmi ES/EÚ, ako aj vnútroštátnym právom žiadajúceho a dožiadaného štátu.

V rámci svojej pôsobnosti v oblasti vymáhania výživného, Centrum zabezpečuje tiež výkon cudzích rozhodnutí v rámci exekučného konania v SR, ako aj kontrolu takýchto rozhodnutí. Centrum realizuje prevod vymožených platieb výživného od povinných osôb z cudziny oprávneným v SR a tiež vykonáva prevody platieb do cudziny. V roku 2014 bolo transferovaných v prepočte celkom **678 571,20 €**. Zo SR do cudziny bolo transferovaných **95 765,77 €** a z cudziny do SR **582 805,43 €**.

Prehľad transferovaných platieb výživného zo SR do cudziny za rok 2014

Česko	68 321,33
Maďarsko	660,00
Nemecko	900,00
Poľsko	15 540,08
Rakúsko	8 219,04
Švajčiarsko	1 300,32
Ukrajina	825,00
Spolu:	95 765,77

Prehľad transferovaných platieb výživného z cudziny do SR za rok 2014

Austrália	5 165,24
Belgicko	319,80
Bulharsko	165,40
Cyprus	405,00
Dánsko	1 208,88
Česko	254 864,19
Estónsko	620,00
Francúzsko	10 050,00
Holandsko	8 297,99
Chorvátsko	3 692,99
Írsko	350,00
Kanada	3 212,37
Maďarsko	5 593,96
Nemecko	47 923,04
Nórsko	3 249,25
Poľsko	11 879,78
Portugalsko	1 125,00
Rakúsko	42 285,74
Španielsko	5 450,82
Švajčiarsko	66 292,33
Švédsko	888,28
Taliansko	1 570,00
Turecko	2 000
Ukrajina	474,23
USA	65 795,33
Veľká Británia	39 925,81
Spolu:	582 805,43

Výkon rozhodnutia v SR je výlučne v kompetencii exekútorov. Podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov /Exekučný poriadok/ je navrhovateľ v prípade neúspešnej exekúcie povinný uhradiť trovy exekúcie exekútorovi. Centrum prešetruje situáciu povinného s obvyklým pobytom na území SR ešte pred postúpením návrhu na vykonanie exekúcie exekútorovi, čím sa snaží o minimalizovanie počtu neúspešných návrhov a následne, neúspešných exekúcií. Pri prešetrovaní sociálnej situácie povinných osôb Centrum spolupracuje s Registrom obyvateľov SR, úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Sociálnou poisťovňou, samosprávou a zamestnávateľskými subjektmi, dodržiavajúc ustanovenia zákona č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov.

CELKOVÝ POČET KONANÍ

s postúpeným návrhom do zahraničia/prijatým zo zahraničia k 31.12.2014

Štát	modré	červené	spolu
Alžírsko	0	2	2
Austrália	1	10	11
Belgicko	0	2	2
Bosna a Hercegovina	0	3	3
Bulharsko	0	10	10
Cyprus	0	12	12
Česko	316	1060	1376
Čierna Hora	0	1	1
Dánsko	0	3	3
Ekvádor	0	2	2
Estónsko	0	1	1
Filipíny	0	1	1

Fínsko	0	3	3
Francúzsko	1	31	32
Grécko	1	21	22
Holandsko	5	18	23
Chorvátsko	0	23	23
Írsko	3	37	40
Izrael	0	4	4
JAR	0	1	1
Jemen	0	2	2
Juhoslávia	0	3	3
Kanada	4	18	22
Kolumbia	0	0	0
Kosovo	0	8	8
Kuba	0	0	0
Líbya	0	1	1
Lichteštajnsko	0	1	1
Macedónia	0	16	16
Maďarsko	20	60	80
Nemecko	14	175	189
Nórsko	0	1	1
Nový Zéland	0	2	2
Poľsko	47	39	86
Portugalsko	0	1	1
Rakúsko	49	149	198
Rumunsko	2	11	13
Rusko	0	6	6
Snš	0	1	1
Srbsko	1	31	32
Srbsko A Čierna Hora	1	3	4

Sýria	0	2	2
Španielsko	2	56	58
Švajčiarsko	6	76	82
Švédsko	2	13	15
Taliansko	3	98	101
Tunis	0	8	8
Turecko	1	12	13
Ukrajina	7	18	25
USA	14	110	124
Veľká Británia	13	229	242
Vietnam	0	10	10
Iné krajiny	3	47	50
Spolu	516	2460	2976

modré konania - oprávnená osoba sa nachádza v cudzine

červené konania - oprávnená osoba sa nachádza na území SR

POČET KONANÍ

s postúpeným návrhom do zahraničia/prijatým zo zahraničia za rok 2014

štát	uzavreté / U			aktuálne / A			A + U
	modré	červené	spolu	modré	červené	spolu	spolu
Belgicko	0	0	0	0	2	2	2
Bulharsko	0	0	0	0	3	3	3
Cyprus	0	0	0	0	3	3	3
Česko	0	0	0	43	98	141	141

Fínsko	0	0	0	0	1	1	1
Francúzsko	0	0	0	0	5	5	5
Grécko	0	0	0	0	1	1	1
Holandsko	0	0	0	0	2	2	2
Írsko	0	0	0	0	4	4	4
Izrael	0	0	0	0	1	1	1
Kanada	0	0	0	1	1	2	2
Macedónia	0	0	0	0	1	1	1
Maďarsko	0	0	0	1	8	9	9
Nemecko	0	1	1	1	21	22	23
Nórsko	0	0	0	0	1	1	1
Poľsko	0	0	0	6	5	11	11
Portugalsko	0	0	0	0	1	1	1
Rakúsko	0	1	1	9	15	24	25
Španielsko	0	0	0	0	7	7	7
Švajčiarsko	0	0	0	1	7	8	8
Taliansko	0	0	0	0	13	13	13
Tunis	0	0	0	0	1	1	1
Ukrajina	0	0	0	1	1	2	2
USA	0	0	0	0	2	2	2
Veľká Británia	0	0	0	1	33	34	34
Spolu	0	2	2	58	238	296	298

CELKOVÝ POČET KONANÍ

v štádiu prípravy dokladov k návrhu, poskytovania právneho poradenstva, súčinnosti pri pátraní po pobyte a v prípadoch krajín ktoré nie sú členskou krajinou Európskej únie a

nepristúpili k medzinárodným Dohovorom k 31.12.2014

štát	uzavreté / U			aktuálne / A			A + U
	modré	červené	spolu	modré	červené	spolu	spolu
Austrália	0	0	0	0	1	1	1
Belgicko	0	1	1	0	0	0	1
Cyprus	0	0	0	0	2	2	2
Česko	7	19	26	4	62	66	92
Egypt	0	0	0	0	1	1	1
Francúzsko	1	0	1	0	1	1	2
Grécko	0	0	0	0	1	1	1
Holandsko	0	0	0	1	0	1	1
Chorvátsko	0	0	0	0	2	2	2
Irak	0	0	0	1	1	2	2
Irán	0	0	0	0	1	1	1
Írsko	1	0	1	1	3	4	5
Japonsko	0	0	0	0	3	3	3
Jordánsko	0	0	0	0	1	1	1
Kanada	0	0	0	0	1	1	1
Kosovo	0	0	0	0	1	1	1
Macedónia	0	0	0	0	2	2	2
Maďarsko	0	0	0	2	3	5	5
Mexiko	0	0	0	0	2	2	2
Nemecko	1	1	2	3	14	17	19
Nigéria	0	0	0	0	1	1	1
Nórsko	0	1	1	0	1	1	2
Poľsko	0	0	0	1	2	3	3
Rakúsko	0	0	0	4	12	16	16
Rumunsko	0	0	0	1	2	3	3

Slovensko	0	0	0	0	1	1	1
Srbsko	0	0	0	0	2	2	2
Španielsko	1	0	1	0	5	5	6
Švajčiarsko	0	0	0	0	5	5	5
Švédsko	0	0	0	0	1	1	1
Taliansko	0	2	2	0	7	7	9
Tunis	0	0	0	0	1	1	1
Turecko	0	0	0	1	2	3	3
Ukrajina	0	0	0	0	1	1	1
USA	0	0	0	0	6	6	6
Veľká Británia	0	1	1	3	23	26	27
Vietnam	0	0	0	0	2	2	2
Iné krajiny	0	0	0	1	11	12	12
Spolu	11	25	36	23	186	209	245

modré konania - oprávnená osoba sa nachádza v cudzine

červené konania - oprávnená osoba sa nachádza na území SR

Hlavná náplň Centra spočíva vo vymáhaní výživného. Ako jedno z nosných činností Centra predstavuje práve poskytovanie bezplatnej právnej pomoci a súčinnosti pri vymáhaní výživného zo zahraničia alebo do zahraničia. Aj z uvedených tabuliek vyplýva, že najviac prípadov eviduje Centrum s Českou republikou, ktorý je jeden z hlavných a najdôležitejších partnerský orgánov v zahraničí.

Úloha Centra vo vymáhaní výživného má jasnú stúpajúcu tendenciu. Tento trend súvisí s voľným pohybom občanov tak v rámci EÚ, ako aj v širšom medzinárodnom priestore, ako aj so stálym širším povedomím o možnosti vymáhania výživného prostredníctvom Centra medzi občanmi SR.

MEDZINÁRODNÉ ÚNOSY DETÍ A PRÁVO STYKU

V oblasti neoprávneného premiestnenia alebo zadržania dieťaťa a práva styku rodiča s dieťaťom, resp. jeho účinného výkonu sa postupuje podľa:

- Dohovoru o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí /ďalej len Dohovor o únosoch/ a
- Nariadenia Rady (ES) 2201/2003 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000 /ďalej len Nariadenie č. 2201/2003/.

Premiestnenie alebo zadržanie dieťaťa sa považuje za neoprávnené, ak:

- je porušením opatrovníckeho práva, ktoré nadobudla osoba, inštitúcia alebo iná právnická osoba buď spoločne, alebo samostatne podľa právneho poriadku štátu, na ktorého území malo dieťa svoj obvyklý pobyt bezprostredne pred premiestnením alebo zadržaním a
- v čase jeho premiestnenia alebo zadržania sa toto právo aj skutočne vykonávalo buď spoločne, alebo samostatne alebo by sa takto vykonávalo, ak by nedošlo k premiestneniu alebo k zadržaniu

O neoprávnenom premiestnení dieťaťa alebo zadržaní dieťaťa hovoríme v prípade, ak prišlo k premiestneniu dieťaťa z krajiny jeho obvyklého pobytu alebo jeho zadržaniu v krajine, ktorá nie je krajinou jeho obvyklého pobytu bez súhlasu druhého rodiča (ak má aktívne opatrovnícke práva a povinnosti). Musí sa však vždy jednať o zmluvný štát Dohovoru o únosoch. Hraničným vekom na podanie žiadosti o návrat je 16. rok veku maloletého dieťaťa. Centrum rieši žiadosti o návrat maloletých detí, ktoré boli neoprávnene premiestnené alebo neoprávnene zadržané na území SR alebo na území zmluvného štátu Dohovoru o únosoch.

Krajinu obvyklého pobytu dieťaťa môžeme vo všeobecnosti chápať ako krajinu, v ktorej dieťa dlhodobo žije, v ktorej má svoje zázemie, rodinu, navštevuje v danej krajine predškolské alebo školské zariadenie, teda krajinu, ku ktorej ho viažu určité väzby. V prípadoch neoprávneného premiestnenia a zadržania maloletého dieťaťa nie je podstatná jeho štátna príslušnosť, kde sa dieťa narodilo alebo kde je prihlásené k trvalému pobytu, ale obvyklý pobyt dieťaťa. O tom, kde je miesto obvyklého pobytu maloletého dieťaťa môže rozhodnúť len súd a to v konaní o návrat.

V rámci práva styku rodiča s maloletými deťmi centrum ako ústredný orgán spolupracuje s ústrednými orgánmi cudzích štátov, aby podporili nerušený výkon práva styku a dodržiavanie podmienok, ktorými môže byť výkon tohto práva podmienený. V prípadoch týkajúcich sa úpravy styku centrum rieši prípady, kedy sa dieťa, ktoré je predmetom úpravy práva styku nachádza na území SR alebo na území zmluvného štátu Dohovoru o únosoch, vrátane Nariadenia č. 2201/2003. Žiadateľ nachádzajúci sa na území SR alebo ústredný orgán (ak sa žiadateľ nachádza na území daného zmluvného štátu Dohovoru o únosoch, vrátane Nariadenia č. 2201/2003) môže žiadať o účinný výkon práva styku s maloletým dieťaťom na základe právoplatného a vykonateľného rozhodnutia, o zmenu úpravy práva styku s maloletým dieťaťom alebo o úpravu práva styku s maloletým dieťaťom.

K 31.12.2014 Dohovor o únosoch detí ratifikovalo alebo k nemu pristúpilo 93 štátov. V roku 2014 sa účinným stal Dohovor o únosoch v krajinách Japonsko a Zambia. Dohovor o únosoch ratifikoval v roku 2014 aj Irak, ktorý nie je členským štátom Haagskej konferencie medzinárodného práva súkromného.

Nariadenie č. 2201/2003 výrazným spôsobom doplnilo Dohovor o únosoch a to sprísnením podmienok v rámci členských štátov EÚ (okrem Dánska). Účelom prijatia tohto nariadenia bolo, aby jednotlivé krajiny zabezpečili čo najrýchlejší návrat neoprávnene premiestneného dieťaťa do krajiny jeho obvyklého pobytu a ochrániť tak dieťa pred škodlivými účinkami neoprávneneho premiestnenia alebo zadržania. Nariadenie dopĺňa a sprísňuje viaceré ustanovenia Dohovoru v podmienkach EÚ, a tak podstatným spôsobom deklaruje dôležitosť konaní o nariadení návratu.

Činnosť centra v oblasti neoprávneného premiestnenia alebo zadržania dieťaťa a práva styku rodiča s dieťaťom, resp. jeho účinného výkonu

---

K 31.12.2014 bolo v centre riešených 204 prípadov neoprávneného premiestnenia alebo zadržania dieťaťa a práva styku rodiča s dieťaťom.

Z tohto počtu sa 167 prípadov týkalo podaní v rámci konania o neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní dieťaťa a 37 prípadov sa týkalo práva styku rodiča s dieťaťom. V porovnaní s rokom 2013 majú nové prípady neoprávneného premiestnenia alebo zadržania stúpajúcu tendenciu. V roku 2013 centrum zaregistrovalo nárast žiadostí o pomoc pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní maloletého dieťaťa a to v počte 57, pričom v roku 2013 ich centrum zaregistrovalo 53. Prípady týkajúce sa práva styku majú taktiež stúpajúcu tendenciu. Rovnako tak registrovanie nových žiadostí počas prvých mesiacov roka 2015 nasvedčuje tomu, že tento trend bude pokračovať.

V rámci konaní neoprávneného premiestnenia alebo zadržania dieťaťa bolo k 31.12.2014 z celkového počtu 57 nových prípadov uzatvorené 4 prípady a centrum pokračuje v riešení 53 prípadov aj v roku 2015.

Z celkového počtu 57 nových prípadov neoprávneného premiestnenia alebo zadržania dieťaťa za rok 2014 tvorilo 34 prípadov neoprávneného premiestnenia detí zo SR do zmluvného štátu Dohovoru o únosoch a 23 prípadov neoprávneného premiestnenia detí zo zmluvného štátu Dohovoru o únosoch na územie SR.

Z celkového počtu 167 prípadov detí neoprávnené premiestnených alebo zadržaných za rok 2014 bolo prijatých 57 nových žiadostí o návrat, pričom 34 prípadov spadá pod neoprávnené premiestnenia detí zo SR do zmluvného štátu Dohovoru o únosoch a 23 prípadov neoprávnené premiestnenia detí zo zmluvného štátu Dohovoru o únosoch na územie SR.

V rámci práva styku rodiča s dieťaťom sa k 31.12.2014 konalo celkom v 37 prípadoch, pričom z celkového počtu sa 2 prípady za rok 2014 uzatvorili a 35 prípadov pokračuje v konaní v roku 2015.

Za rok 2014 zaregistrovalo centrum 12 nových žiadostí týkajúcich sa práva styku rodiča s dieťaťom. Z týchto konaní len 2 spadali pod situáciu, keď je dieťa na území SR a žiadateľ je zo zmluvného štátu Dohovoru o únosoch a 10 prípadov, keď dieťa je v niektorom zo zmluvných štátov Dohovoru o únosoch a žiadateľ sa nachádza na území SR.

Prioritou pri riešení neoprávneného premiestnenia alebo zadržania dieťaťa, ale takisto aj pri riešení účinného výkonu, zmeny a určenia práva styku k maloletému dieťaťu je pre centrum najmä

snaha o zmierlivé riešenie každého jednotlivého prípadu. Zmierlivé riešenie vecí sa uskutočňuje predovšetkým formou mediácie s rodičmi dieťaťa v priestoroch centra za predpokladu, že rodičia dieťaťa prejavia o takúto formu záujem. Centrum preferuje túto formu riešenia prípadu a rodičom ju odporúča vždy a v každom novom zaregistrovanom prípade, za predpokladu, že to okolnosti na strane rodičov umožňujú. Mediácia je pre rodičov finančne aj časovo menej náročná, a najmä sa najmenej dotýka maloletého dieťaťa. V roku 2014 sa centru podarilo zabezpečiť formu mediácie, teda stretnutie oboch rodičov za účasti pracovníkov centra a komunikáciu za účelom dosiahnutia vzájomnej dohody bez súdneho konania v 8 prípadoch.

Centrum dbá v oblasti neoprávneného premiestnenia alebo zadržania taktiež na dôraznú prevenciu, predovšetkým prostredníctvom webovej stránky centra, informáciami v médiách, tlačnými informáciami pre verejnosť, ako aj formou právneho poradenstva, ktoré poskytujú právnici centra telefonicky, emailom a osobne. Rovnako tak centrum vyvíja aktivity zamerané na šírenie osvedy a zlepšovanie informovanosti o povahe a účelu týchto konaní.

Z hľadiska zlepšenia informovanosti odbornej verejnosti vo veciach týkajúcich sa Dohovoru o únosoch centrum rozvíjalo spoluprácu s mnohými inštitúciami na území SR, predovšetkým so súdmi Slovenskej republiky a úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny SR, ale aj s Ministerstvom zahraničných vecí a európskych záležitostí SR a jednotlivými ZÚ SR v zahraničí ako aj s Ministerstvom vnútra SR a Ministerstvom spravodlivosti SR.

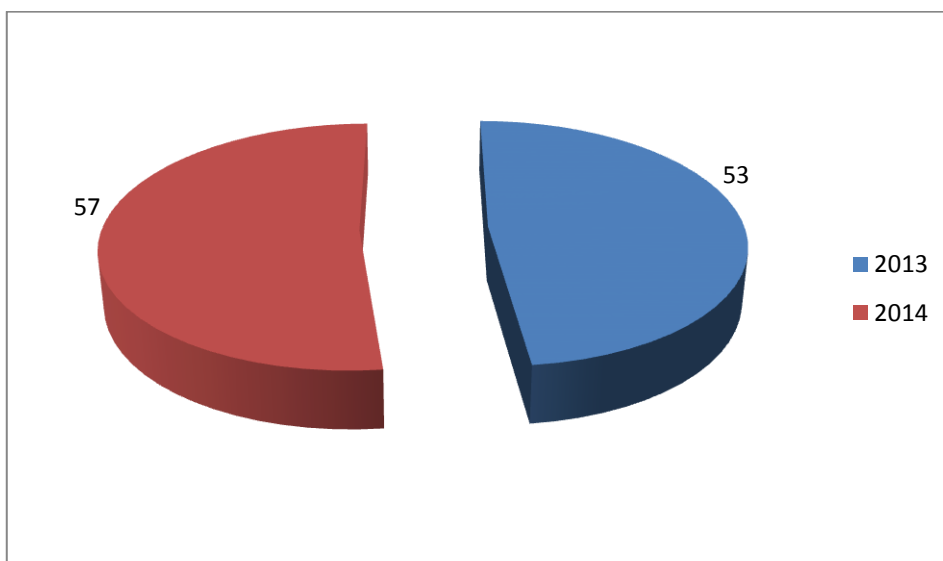
Centrum sa rodičovským únosom venuje aj v súvislosti s organizovaním medzinárodných konferencií zameraných na túto problematiku. Už druhý ročník konferencie, ktorá sa konala 24.- 25. novembra 2014, zorganizovalo Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže, pod záštitou prezidenta SR, ministra práce sociálnych vecí a rodiny SR a ministra spravodlivosti SR. Slovenskí a zahraniční sudcovia, ako aj iní medzinárodní a vnútroštátni odborníci diskutovali na konferencii o problematike medzinárodných rodičovských únosov a vzájomne si vymieňali cenné skúsenosti nadobudnuté počas výkonu ich činnosti a rozhodovacej praxe. Medzi renomovanými prednášajúcimi nechýbali anglický sudca Sir Matthew Thorpe, nemecký sudca Reiner Sickerling, holandská sudkyňa Annette C. Olland, maďarská sudkyňa Adrienn Várai-Jeges, rakúska sudkyňa Doris Täubel-Weinreich a slovenské sudkyne Oľga Trnková a Katarína Štrignerová ako aj zástupcovia a riaditelia ústredných orgánov z Rakúska (Robert Fucik), Ruska (Evgeny Silyanov), Japonska (Keiko Taguchi) a Maďarska (Ildikó Németh).

Druhý ročník konferencie o medzinárodných únosoch detí opätovne poukázal na potrebu riešenia mnohých otázok, ktoré súvisia s rodinami a ich deťmi v kontexte medzinárodných vzťahov a úspešne nadviazal na svojho predchodcu z minulého roka. Jednou z nich je okrem potreby zintenzívnenia medzinárodnej komunikácie, ku ktorej významne prispela aj samotná konferencia, aj obohatenie poznatkov z rôznych krajín a ich aplikácie Dohovoru či už z pozície ústredných orgánov alebo sudcov. Pozitívny dopad pre zainteresované subjekty možno vidieť práve v zaujímavom porovnaní v čom sa obohatilo poznanie problematiky a postupy zúčastnených subjektov, či už súdov, ústredných orgánov alebo iných štátnych orgánov zapojených do problematiky. V organizovaní konferencií zameraných na túto problematiku plánuje centrum pokračovať aj do budúcnosti.

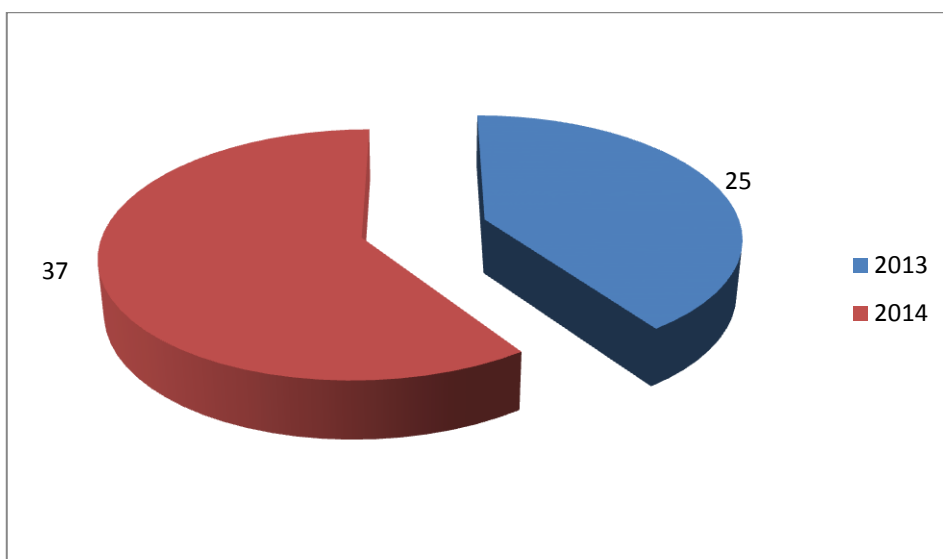

Keďže centrum nemá pôsobnosť pri riešení prípadov neoprávneného premiestnenia detí do iných ako zmluvných štátov Dohovoru o únosoch, centrum poskytovalo právne poradenstvo aj v spolupráci so zastupiteľskými úradmi SR a Ministerstvom zahraničných vecí Slovenskej republiky. Ako skúsenosti a štatistické údaje ukazujú, predpokladá sa nárast počtu prípadov medzinárodných únosov detí a žiadostí o právo styku rodiča s dieťaťom prostredníctvom centra aj v budúcnosti.

Porovnanie počtu aktuálnych US konaní za roky 2013 a 2014

Porovnanie počtu aktuálnych PS konaní za roky 2013 a 2014

Prehľad nových konaní o neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní dieťaťa zaregistrovaných v roku 2014

štát	uzavreté / U			aktuálne / A			A + U
	modré	červené	spolu	modré	červené	spolu	spolu
Austrália	0	0	0	0	1	1	1
Belgicko	0	0	0	2	0	2	2
Bielorusko	0	0	0	1	0	1	1
Česko	0	0	0	2	3	5	5
Egypt	0	0	0	2	1	3	3
Írsko	0	0	0	0	1	1	1
Japonsko	0	0	0	0	1	1	1
JAR	0	0	0	1	0	1	1
Maďarsko	0	0	0	0	1	1	1
Nemecko	2	0	2	3	1	4	6
Nórsko	0	0	0	1	0	1	1
Poľsko	0	0	0	1	0	1	1
Rakúsko	1	0	1	6	3	8	10
Španielsko	0	0	0	1	1	2	2
Švajčiarsko	0	0	0	2	1	3	3
Taliansko	0	0	0	0	2	2	2
USA	1	0	1	2	0	2	3
Veľká Británia	0	0	0	7	5	12	12
Xy	1	0	1	0	0	0	1
Spolu	5	0	5	31	21	52	57

modré konania – dieťa bolo neoprávnene premiestnené zo SR do zmluvného štátu Dohovoru o únosoch

červené konania – dieťa bolo neoprávnene premiestnené zo zmluvného štátu Dohovoru o únosoch do SR

Počet konaní o práve styku rodiča s dieťaťom za rok 2014

štát	uzavreté / U			aktuálne / A			A + U
	modré	červené	spolu	modré	červené	spolu	spolu
Belgicko	0	0	0	2	0	2	2
Česko	0	0	0	0	1	1	1
Maďarsko	0	0	0	1	0	1	1
Nemecko	0	0	0	1	0	1	1
Poľsko	0	0	0	1	0	1	1
Rakúsko	0	1	1	1	0	1	2
Španielsko	0	0	0	1	0	1	1
Veľká Británia	1	0	1	2	0	2	3
Spolu	1	1	2	9	1	10	12

modré konania – Navrhovateľ žiada výkon práva styku týkajúci sa dieťaťa nachádzajúceho sa v zmluvnom štáte Dohovoru

červené konania – Navrhovateľ žiada výkon práva styku týkajúci sa dieťaťa nachádzajúceho sa v SR

PLNENIE ÚLOH SOCIÁLNO-PRÁVNEJ OCHRANY DETÍ VO VZŤAHU K CUDZINE

Dňa 1.3.2005 pre Slovenskú republiku nadobudlo účinnosť **Nariadenie Rady (ES) č.2201/2003 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č.1347/2000 /ďalej len „Nariadenie 2201/2003“**./

Nariadenie 2201/2003 sa uplatňuje vo všetkých členských štátoch Európskej Únie, s výnimkou Dánska, je priamo vykonateľné a aplikovateľné na ich území a má prednosť pred vnútroštátnym právnym poriadkom. V zmysle článku 53 Nariadenia 2201/2003 je povinnosťou členských štátov Európskej Únie, ktoré sú ním viazané, aby určili jeden alebo niekoľko ústredných orgánov na pomoc pri uplatnení Nariadenia 2201/2003.

Jednou z oblastí pôsobnosti Centra je plnenie úloh sociálnoprávnej ochrany detí vo vzťahu k cudzine. Tieto úlohy plní Centrum ako ústredný orgán Slovenskej republiky podľa **článku 55 písm. a), b), d) a e) a článku 56 Nariadenia 2201/2003**.

Centrum plní úlohu ústredného orgánu Slovenskej republiky podľa článku 55 písm. d) a s ním súvisiacim článkom 56 Nariadenia 2201/2003 od 1.júna 2011. Funkciu ústredného orgánu Slovenskej republiky plnilo do 31. mája 2011 Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.

Pôsobnosť Centra v zmysle vyššie uvedených ustanovení môže byť rozdelená do dvoch základných oblastí:

1. Spolupráca do veciach rodičovských práv a povinností

V súlade s článkom 55 Nariadenia 2201/2003 majú ústredné orgány členských štátov Európskej Únie na základe žiadosti nositeľa rodičovských práv a povinností alebo na základe žiadosti ústredného orgánu iného členského štátu Európskej Únie navzájom spolupracovať za účelom dosiahnutia cieľov Nariadenia 2201/2003.

Na tento účel majú ústredné orgány prijať všetky potrebné kroky, priamo alebo prostredníctvom verejných orgánov alebo iných inštitúcií, v súlade s právnymi predpismi tohto členského štátu, ktoré sa týkajú ochrany osobných údajov, na:

a) zhromažďovanie a výmenu informácií:

- i) o situácii dieťaťa;
- ii) o všetkých začatých konaniach; alebo
- iii) o prijatých rozhodnutiach, ktoré sa týkajú dieťaťa;

b) poskytovanie informácií a pomoc nositeľom rodičovských práv a povinností, ktorí sa snažia o uznanie a výkon rozhodnutí na ich území, najmä tých, ktoré sa týkajú práva styku

a návratu dieťaťa;

d) poskytovanie informácií a pomoci, ktorú súdy potrebujú na účely uplatňovania článku 56, a

e) uľahčenie dosiahnutia dohody medzi nositeľmi rodičovských práv a povinností mediáciou alebo inými metódami a uľahčenie cezhraničnej spolupráce na tento účel.

V zmysle článku 57 Nariadenia 2201/2003 môže nositeľ rodičovských práv a povinností požiadať ústredný orgán členského štátu svojho obvyklého pobytu alebo ústredný orgán členského štátu, kde má dieťa obvyklý pobyt alebo kde sa dieťa nachádza o poskytnutie pomoci podľa článku 55 Nariadenia 2201/2003.

2. Umiestnenie dieťaťa v inom členskom štáte Európskej Únie

V súlade s článkom 56 Nariadenia 2201/2003 plní Centrum úlohy ústredného orgánu Slovenskej republiky v prípade ak súd na území jedného členského štátu, ktorý má právomoc konať a rozhodovať vo veci zvažuje umiestnenie maloletého dieťaťa do zariadenia starostlivosti o dieťa alebo do pestúnskej starostlivosti na území druhého členského štátu (Slovenskej republiky).

Konajúci súd sa má pred vydaním rozhodnutia najprv poradiť s príslušným ústredným orgánom o možnosti a vhodnosti umiestnenia maloletého dieťaťa do náhradnej starostlivosti na území tohto druhého členského štátu. Rozsudok o takomto umiestnení maloletého dieťaťa možno vydať v žiadajúcom štáte iba vtedy, ak príslušný orgán dožiadaného štátu vyjadril súhlas s takýmto umiestnením.

Kompetentným orgánom na vydanie súhlasu s umiestnením maloletého dieťaťa na území Slovenskej republiky je Centrum. Centrum môže udeliť súhlas výlučne na základe vyjadrenia Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny.

Samotnému vyjadreniu Ústredia práce, sociálnych vecí k vhodnosti a možnosti umiestnenia maloletého dieťaťa do zariadenia starostlivosti na území Slovenskej republiky predchádza vykonanie potrebného sociálneho šetrenia a preverenie prípadných rodinných príslušníkov, ktorí by boli ochotní a schopní prevziať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa. V prípade, ak Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny dospeje k záveru, že maloleté dieťa nemá na území Slovenskej republiky vhodných rodinných príslušníkov, môže navrhnúť jeho umiestnenia do konkrétneho zariadenia starostlivosti o dieťa.

Činnosť Centra ako ústredného orgánu Slovenskej republiky podľa článku 55 písm. a), b), d) a e) a článku 56 Nariadenia 2201/2003

V lete roku 2012 Centrum naštartovalo proces aktívnej ochrany záujmov maloletých detí, občanov Slovenskej republiky, ktoré sa v cudzine ocitli bez starostlivosti svojich zákonných zástupcov, rodičov.

Ku každému jednému prípadu, ktorý Centrum eviduje podľa článku 55 písm. a), b), d) a e) a článku 56 Nariadenia 2201/2003 pristupuje individuálne a proaktívne s ohľadom na najlepší záujem maloletých detí.

Centrum rieši rovnako starostlivo všetky prípady spadajúce do predmetnej agendy v záujme zabezpečenia ochrany záujmov maloletých detí. V týchto spisoch Centrum v rámci svojich možností naštartovalo aktívnu komunikáciu s príslušnými orgánmi (prevažne zahraničnými) za účelom získania čo najpodrobnejších informácií o stave konania. V závislosti od konkrétnej situácie Centrum starostlivo zvažuje v každom jednotlivom prípade ďalší postup a podniká všetky potrebné kroky v záujme zabezpečenia ochrany záujmov maloletých detí.

Centrum vo viacerých prípadoch požiadalo príslušné súdy najmä v Spojenom kráľovstve Veľkej Británie a Severného Írska o povolenie intervencie do konania v najlepšom záujme maloletých detí. Rozhodnutie o takejto žiadosti Centra patrí do výlučnej kompetencie konkrétneho súdu v Spojenom kráľovstve Veľkej Británie a Severného Írska, ktorý rozhoduje nezávisle a nestranne s dôrazom na najlepší záujem maloletých detí. Centrum nemôže zasahovať do nezávislosti súdnictva a rozhodnutie súdu akýmkoľvek spôsobom ovplyvniť.

Po schválení prvej žiadosti Centra o povolenie intervencie do súdneho konania v Spojenom kráľovstve Veľkej Británie a Severného Írska začalo Centrum aktívne vstupovať aj do ďalších súdnych konaní v Spojenom kráľovstve Veľkej Británie a Severného Írska a osobne sa zúčastnilo niekoľkých pojednávaní pred príslušným súdom, prípadne bolo prítomné prostredníctvom telefonického hovoru. V priebehu telefonických pojednávaní Centrum komunikovalo priamo s príslušným sudcom a poskytlo všetky potrebné vysvetlenia a informácie, ktoré boli nevyhnutné na objasnenie situácie a viedli k rozhodnutiu príslušného súdu o repatriácii našich maloletých detí, štátnych občanov na územie Slovenskej republiky.

Centrum svojím proaktívnym konaním prispelo k repatriácii, t.j. premiestneniu viacerých maloletých detí k ich umiestneniu do náhradnej starostlivosti na území Slovenskej republiky. Niektoré z týchto maloletých detí boli rozhodnutím príslušného súdu zverené do náhradnej osobnej starostlivosti v rámci svojej biologickej rodiny, iné boli dočasne umiestnené do detského domova na území SR a o ich ďalšom osude rozhodovali príslušné slovenské súdy.

V súčasnosti je zabezpečená promptná komunikácia so súdmi, sociálnymi úradmi a inými orgánmi v Spojenom kráľovstve Veľkej Británie a Severného Írska, ktoré rešpektujú Centrum ako svojho rovnocenného partnera na komunikáciu. Týmto spôsobom je zaistená rýchlejšia a efektívnejšia výmena informácií, ktorá je nevyhnutná pre urýchlené vybavovanie týchto citlivých prípadov týkajúcich sa maloletých detí žijúcich v Spojenom kráľovstve Veľkej Británie a Severného Írska, ktoré sa z rozličných dôvodov ocitli bez starostlivosti svojich zákonných zástupcov.

Centrum zároveň aktívne spolupracuje s príbuznými maloletých detí žijúcimi na území Slovenskej republiky, poskytuje im podporu, poradenstvo a aktuálne informácie o prebiehajúcich konaniach ako aj o možnostiach riešenia vzniknutej situácie.

V záujme posilnenia spolupráce Centrum pripravilo návrh Dohody o spolupráci, ktorá by sa mala uzavrieť na úrovni samospráv jednotlivých oblastí v Spojenom kráľovstve Veľkej Británie a Severného Írska v záujme promptného získania informácií o maloletých deťoch, ktoré sú štátnymi občanmi Slovenskej republiky a ktoré sa na území Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska ocitli bez starostlivosti rodičov, resp. sa o ne zaujímajú jednotlivé sociálne služby v Spojenom kráľovstve Veľkej Británie a Severného Írska.

Centrum sa v rámci svojich kompetencií snaží vnímať každý prípad komplexne a za každých okolností kladie dôraz na najlepší záujem maloletých detí, ktorý by mal byť aj smerodajným kritériom pri rozhodovaní súdov o ich budúcom živote.

Centrum koná vo všetkých prípadoch aktívne, musí však rešpektovať samostatnosť a nezávislosť rozhodovania súdov Slovenskej republiky či inej krajiny, nakoľko Centrum nemá rozhodovaciu právomoc. Centrum však v rámci aktívneho prístupu, najmä vo vzťahu ku krajinám, ktoré odoberajú slovenské deti v zahraničí (najmä so zreteľom na Spojené kráľovstvo) využíva na účel hájenia záujmu dieťaťa podania na súd – medzi iným aj intervencie v konaniach ako vedľajší účastník.

Od roku 2012 vo veciach týkajúcich sa starostlivosti detí Centrum rapídne zvýšilo svoju angažovanosť, a to na základe nových postupov a interných pokynov vedenia Centra. Z pohľadu Slovenskej republiky sa zúžila spolupráca so sociálnymi úradmi zo Spojeného Kráľovstva, i priame odkomunikovanie problémov súvisiacich s ochranou detí a Plánmi na ochranu detí.

Centrum na základe Nariadenia spolupracuje s ústrednými orgánmi a často priamo aj so sociálnymi úradmi jednotlivých krajín, a taktiež aj s veľvyslanectvami.

V roku 2014 evidovalo Centrum 286 konaní, z toho 84 uzavrelo a 202 zostalo aktívnych. Najpočetnejšie konania sa týkajú Českej republiky s celkovým počtom 132 konaní, pričom sa uzavrelo za rok 2014 presne 62 konaní, a taktiež Veľkej Británie s celkovým počtom 102 konaní, z toho uzavretých 14 konaní.

Tretím štátom v poradí je Rakúsko, ktoré počtom konaní, a to 11 len nepatrne prevyšuje počet konaní viazaných na Nemecko (10). V rámci spisovej agendy sa taktiež objavovali štáty ako Taliansko (4), Francúzsko, Holandsko, Írsko a Maďarsko (po 3 konania na štát). Po dvoch konaniach eviduje Centrum spisy voči krajinám Kanada, Slovinsko a Švajčiarsko. Po jednom konaní, ktoré Centrum riešilo patria krajiny Austrália, Bulharsko, Dánsko, Egypt, Estónsko, Grécko, Srbsko, Španielsko a USA.

Konania týkajúce sa starostlivosti a ochrany detí sú z roka na rok početnejšie a medzi ostatnými druhmi agendy, ktorou sa Centrum zaoberá, aj pomerne frekventované. Príčinou nárastu agendy je predovšetkým bližšia vzájomná spolupráca s orgánmi iných štátov, i väčší záujem verejnosti a Centra na týchto konaniach po zlomovom období roku 2012.

CELKOVÝ POČET KONANÍ EC (EC SPISY K 31.12.2014)

štát	uzavreté / U			aktuálne / A			A + U
	modré	červené	spolu	modré	červené	spolu	spolu
Austrália	0	0	0	1	0	1	1
Belgicko	2	0	2	1	0	1	3
Bulharsko	0	0	0	2	0	2	2
Cyprus	0	0	0	3	0	3	3
Česko	86	53	139	113	63	176	315
Dánsko	0	0	0	3	0	3	3
Egypt	0	0	0	1	0	1	1
Estónsko	0	1	1	0	0	0	1

Francúzsko	1	0	1	4	0	4	5
Grécko	0	0	0	1	0	1	1
Holandsko	1	0	1	4	2	6	7
Írsko	1	0	1	5	1	6	7
Kanada	1	0	1	1	0	1	2
Katar	0	0	0	1	0	1	1
Litva	0	0	0	1	0	1	1
Maďarsko	2	1	3	4	3	3	10
Nemecko	6	2	8	12	2	14	22
Nórsko	1	0	1	0	0	0	1
Poľsko	0	0	0	3	0	3	3
Rakúsko	2	0	2	17	6	23	25
Rumunsko	0	0	0	0	1	1	1
Slovensko	0	0	0	0	1	1	1
Slovinsko	0	0	0	2	1	3	3
Srbsko	0	0	0	1	0	1	1
Sýria	0	0	0	1	0	1	1
Španielsko	1	0	1	2	0	2	3
Švajčiarsko	0	0	0	3	2	5	5
Taliansko	1	0	1	6	2	8	9
USA	0	0	0	1	0	1	1
Veľká Británia	54	5	59	144	29	173	232
Spolu	160	62	222	335	112	447	669

CELKOVÝ POČET KONANÍ EC

štát	uzavreté / U			aktuálne / A			A + U
	modré	červené	spolu	modré	červené	spolu	spolu

Austrália	0	0	0	1	0	1	1
Bulharsko	0	0	0	1	0	1	1
Česko	24	38	62	42	28	70	132
Dánsko	0	0	0	1	0	1	1
Egypt	0	0	0	1	0	1	1
Estónsko	0	1	1	0	0	0	1
Francúzsko	0	0	0	3	0	3	3
Grécko	0	0	0	1	0	1	1
Holandsko	0	0	0	1	2	3	3
Írsko	0	0	0	2	1	3	3
Kanada	1	0	1	1	0	1	2
Maďarsko	0	0	0	2	1	3	3
Nemecko	4	1	5	3	2	5	10
Rakúsko	0	0	0	10	1	11	11
Slovinsko	0	0	0	1	1	2	2
Srbsko	0	0	0	1	0	1	1
Španielsko	0	0	0	1	0	1	1
Švajčiarsko	1	0	1	0	1	1	2
Taliano	0	0	0	2	2	4	4
USA	0	0	0	1	0	1	1
Veľká Británia	11	3	14	72	16	88	102
Spolu	41	43	84	147	55	202	286

Vysvetlivky k uvedeným tabuľkám:

„modré“ : odobraté dieťa v zahraničí

„červené“ : odobraté dieťa na Slovensku

MEDZIŠTÁTNE OSVOJENIA

Výročná správa za rok 2014 – adopcie

OSNOVA

1. Úlohy centra v oblasti medzištátnych osvojení
2. Slovensko ako krajina pôvodu
  - A. Spolupráca s Holandskom
  - B. Spolupráca s Maltou
  - C. Spolupráca s Monakom
  - D. Spolupráca s Andorrou
  - E. Spolupráca s Nórskom
  - F. Spolupráca s Portugalskom
  - G. Stav spolupráce s Talianskom
  - H. Stav spolupráce so Švédskom
  - I. Spolupráca s USA
  - J. Spolupráca so San Marinom
  - K. Spolupráca s Českou republikou
  - L. Spolupráca s Rakúskom
  - M. Spolupráca s Nemeckom
  - N. Spolupráca s Francúzskom
3. Slovensko ako prijímajúca krajina
4. Evidencia žiadateľov
5. Evidencia detí
6. Prehľad zrealizovaných osvojení

1. Úlohy centra v oblasti medzištátnych osvojení

Centrum ako ústredný orgán štátu pôvodu plní tieto úlohy:

- a) spolupracuje so zahraničnými ústrednými orgánmi a dojednáva administratívne postupy pre uskutočnenie medzištátnych osvojení podľa dohovoru o osvojeniach formou protokolu o spolupráci pri medzištátnych osvojeniach
- b) monitoruje a porovnáva aktuálnu právnu úpravu v jednotlivých spolupracujúcich štátoch s ohľadom na právny poriadok Slovenskej republiky
- c) sleduje dodržiavanie uzatvorených protokolov o spolupráci pri medzištátnych osvojeniach a prijíma vhodné opatrenia na odstránenie ich nedostatkov
- d) prijíma a posudzuje žiadosti zahraničných žiadateľov o medzištátne osvojenie podľa dohovoru o osvojeniach a podľa dohodnutých postupov
- e) vedie evidenciu žiadostí a zoznam zahraničných žiadateľov o medzištátne osvojenia
- f) vedie prehľad detí, ktorým možno sprostredkovať medzištátne osvojenie, posudzuje a zabezpečuje kompletnosť dokumentácie týchto detí
- g) za účelom sprostredkovania nadviazania osobného vzťahu medzi dieťaťom a zahraničným žiadateľom vyberá najvhodnejšieho zahraničného žiadateľa o osvojenie; na tento účel zriaďuje poradné orgány
- h) organizuje v spolupráci s úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny, detskými domovmi a ďalšími zúčastnenými subjektmi nadviazanie osobného vzťahu medzi dieťaťom a zahraničným žiadateľom
- i) koordinuje a dohliada na celý priebeh medzištátnych osvojení
- j) prijíma opatrenia na získanie povolenia za účelom vycestovania dieťaťa zo Slovenskej republiky do prijímajúceho štátu v cudzine
- k) sleduje vývin dieťaťa zverenieho do predosvojiteľskej starostlivosti alebo osvojeného do cudziny podľa dohovoru o osvojeniach prostredníctvom partnerských ústredných orgánov alebo akreditovaných inštitúcií prijímajúcich štátov
- l) prijíma, posudzuje a vyhodnocuje sociálne správy o začleňovaní dieťaťa zverenieho alebo osvojeného do cudziny podľa dohovoru o osvojeniach
- m) udeľuje súhlas na osvojenie dieťaťa podľa dohovoru o osvojeniach a podľa Zákona o rodine
- n) je orgánom príslušným podľa článku 23 dohovoru o osvojeniach na vydávanie osvedčenia.
- o) informuje osvojiteľov o majetkových pomeroch dieťaťa po doručení právoplatného a vykonateľného rozhodnutia súdu o osvojení dieťaťa

Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže (ďalej len „Centrum“) je určené vládou Slovenskej republiky za ústredný orgán a riadi a koordinuje proces medzištátnych osvojení. V súčasnej dobe je Slovensko len krajinou pôvodu, čo znamená, že zahraniční žiadatelia si môžu osvojiť dieťa zo Slovenskej republiky. Centrum sa v súčasnej dobe snaží zabezpečiť, aby sa Slovenská republika stala aj prijímajúcim štátom, čo by znamenalo, že si žiadatelia s obvyklým pobytom na Slovensku môžu adoptovať dieťa zo zahraničia.

2. Slovensko ako krajina pôvodu

Centrum v tomto roku zameralo svoju činnosť na rozšírenie možností pre umiestnenie detí zo Slovenska vo viacerých krajinách. V praxi to znamenalo vyjednávanie o nových podmienkach spolupráce a podpise medzištátnej dohody o medzinárodných adopciách vo forme „Protokolu o spolupráci pri medzištátnych osvojeniach“ vo forme, v akej bol schválený ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny.

Centrum sa striktnie drží toho, aby podmienky pre spoluprácu boli nastavené rovnako pre všetky krajiny, ktoré majú záujem o spoluprácu so Slovenskom. Je to predpokladom pre bezpečnosť slovenských detí v zahraničí a zároveň centrálnej autorite poskytuje možnosti väčšej kontroly najlepšieho záujmu dieťaťa.

A, Spolupráca s Maltou

Protokol o spolupráci medzi Centrom pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže Slovenskej republiky a odborom sociálnych štandardov ministerstva rodiny a sociálnej solidarity Maltskej republiky týkajúci sa spolupráce pri medzištátnych osvojeniach bol podpísaný dňa 23.1.2014. V tento deň aj vstúpil do platnosti. Bližšie špecifikuje podmienky vzájomnej spolupráce na základe Dohovoru o ochrane detí a spolupráci pri medzištátnych osvojenia zo dňa 29. mája 1993. V auguste 2014 bol k „Protokolu o spolupráci pri medzištátnych osvojeniach“ podpísaný dodatok č. 1, v ktorom bol upravený zoznam maltských akreditovaných agentúr oprávnených konať v prípadoch osvojení slovenských detí na Maltu. Tieto dokumenty nahradili pôvodné memorandum z roku 2009, na základe ktorého sa však žiadne adopcie nerealizovali.

Počas septembrového stretnutia medzi zástupcami CIPC a odborom sociálnych štandardov maltská strana vyjadrila veľkú radosť nad možnosťou realizovať adopcie detí zo Slovenska, nakoľko na ňu dlho čakali. Centrum už obdržalo 12 spisov žiadateľov z Malty a v súčasnosti je v procese realizácie prvý prípad osvojenia slovenského dieťaťa na Maltu. Komunikácia s partnerským orgánom z Malty je intenzívna a konštruktívna s ohľadom na najlepší záujem dieťaťa.

B, Spolupráca s Holandskom prebieha na základe dodatku vo forme Protokolu už dlhodobejšie. Komunikácia je obojstranne aktívna a promptná, deti umiestnené v Holandsku v minulosti prospievajú na základe informácii z postadopčných správ veľmi dobre a starostlivosť o nich je

zabezpečovaná na veľmi vysokej úrovni. Holandská strana sa veľmi rýchle adaptovala na nový formulár postadopčnej správy a novú frekvenciu ich vypracovania.

C, Spolupráca s Monakom taktiež prebieha na základe dodatku vo forme Protokolu pripojeného k pôvodnému memorandu. Hoci boli vytvorené podmienky na spoluprácu, adopcie do Monaka sa už dlhšiu dobu nerealizovali. V roku 2014 bola vzájomná komunikácia oživená a jedno dieťa bolo priradené práve žiadateľom z tejto krajiny. Zverenie do predosvojiteľskej starostlivosti je momentálne v procese s pozitívnou prognózou vývinu. (v máji 2015 po úspešnej interakcii bolo súdom dieťa zverené do predosvojiteľskej starostlivosti jednému páru z Monaka)

D, Spolupráca s Andorrou sa naštartovala vďaka snahám Centra o rozvinutie vzájomnej spolupráce medzi týmito dvoma krajinami. V apríli 2014 sa uskutočnila návšteva zástupcov centrálnej autority z Andorry, súčasťou ktorej bol aj podpis „Protokolu“ a nastavenie praktických otázok procesov medzištátnych osvojení. Andorra v súčasnosti pripravuje prvú spisovú dokumentáciu žiadateľov, aby sa mohla začať realizácia vzájomnej spolupráce. Komunikácia s Andorrou je pomerne intenzívna a zároveň priateľská a efektívna.

E, Spolupráca s Nórskom. Nórsko prejavilo svoj veľký záujem o spoluprácu so Slovenskom, ktorý prerástol do návštevy zástupcu nórskej akreditovanej agentúry v Centre, ktorý zároveň veľmi úzko komunikuje aj s nórskou centrálnou autoritou. Bufdir teraz hľadá cesty, ako nastaviť vzájomnú spoluprácu tak, aby spĺňala zákonné podmienky oboch štátov. Nakoľko sa v júni 2015 koná zasadnutie špeciálnej komisie pre medzištátne osvojenia, kde sa bude prejednávať opodstatnenosť bilaterálnych zmlúv medzi členmi Hagskeho dohovoru, svoje finálne stanovisko vydajú až po tomto zasadnutí.

F, Spolupráca s Portugalskom. Protokol o spolupráci bol po pomerne rýchlej a jednoduchej dohode podpísaný už v apríli 2014, avšak vo vedení centrálnej autority Portugalska nastala následne personálna výmena. V súčasnosti Portugalsko pripravuje na zaslanie prvé páry, ktoré majú záujem adoptovať deti zo Slovenska.

G, Stav spolupráce s Talianskom. Talianska centrálna autorita v minulosti vyjadrila záujem pokračovať v spolupráci so Slovenskom za novonastavených podmienok daných v „Protokole“ . Prebehli aj prvotné fázy vyjednávania o novom nastavení spolupráce a talianska strana prisľúbila dodať aktuálny zoznam akreditovaných agentúr, toto však splnené nebolo. Okrem toho na poste riaditeľa „Commissione per le adozione internazionali“ došlo k personálnej výmene. Nakoľko bola komunikácia zo strany novej riaditeľky pozastavená, vyjednávania sa pozastavili. V súčasnosti sa plánuje stretnutie oboch strán, kde bude možné prerokovať jednotlivé praktické otázky a načrtnúť možnosť ďalšej spolupráce.

H, Spolupráca so Švédskom. Švédská centrálna autorita vyjadrila na jednej strane veľký záujem o spoluprácu so Slovenskom pri medzištátnych osvojeniach, avšak vnútroštátna legislatíva Švédska doteraz neumožňovala uzavretie vzájomnej dohody na úrovni centrálnych autorít. Nakoľko je záujem o dohodu silný z oboch strán, na švédskej strane opätovne prebiehajú vnútroštátne rokovania a hľadajú sa nové legislatívne možnosti na umožnenie podpisu „Protokolu“ v rozsahu navrhnutom slovenskou stranou.

I, Spolupráca s USA. Hoci sa centrálna autorita v minulosti vyjadrila, že „Protokol“ nebude možné podpísať, nová konzulka Spojených štátov amerických na Slovensku sprostredkovala ďalšie kolo

rokovaní o tejto možnosti. V súčasnosti sa plánuje stretnutie oboch centrálnych autorít, kde by bolo možné nastaviť podmienky spolupráce a znenie „Protokolu“.

J, Spolupráca so San Marínom. Po dlhších vyjednávaniach sa podarilo oboom stranám dospieť k pozitívnemu výsledku a „Protokol“ bol podpísaný počas návštevy Prvej tajomníčky centrálnej autority Sanmarínskej republiky na Slovensku (27.5.2015). Následne bude možné prijať spisy žiadateľov a realizovať proces medzinárodných adopcií.

K, Spolupráca s Českou republikou. Ohľadom zámeru prerokovať spoluprácu pri medzištátnych osvojeniach sa uskutočnilo prvé pracovné stretnutie adopčných tímov slovenskej a českej centrálnej autority. Momentálne Česká Republika posudzuje znenie „Protokolu“, ktoré navrhlo Centrum.

L, Spolupráca s Rakúskom. Rakúsko ako federálny štát disponuje viacerými centrálnymi autoritami (pre každú spolkovú krajinu samostatne) a jedným ústredným orgánom na úrovni federácie. Keďže rakúska strana po dlhodobejšom skúmaní „Protokolu“ dospela k záveru že podpis na úrovni federácie nie je z dôvodu legislatívy Rakúska možný, „Centrum“ iniciovalo jeho uzavretie s jednotlivými spolkovými krajinami. Rakúska strana v apríly 2015 zorganizovala vnútroštátne stretnutie všetkých ústredných orgánov jednotlivých spolkových krajín Rakúska so zámerom vyjadriť sa k možnosti podpisu „Protokolu“. Rakúska strana prisľúbila informovať nás o výsledku ihneď, ako to bude možné.

M, Spolupráca s Nemeckom. Nemecká konštitúcia centrálnych autorít je podobná ako v Rakúsku a taktiež sme narazili na zamietavú odpoveď federálneho ústredného orgánu vo veci podpisu „Protokolu“. Nakoľko však niektoré (najmä geograficky najbližšie) spolkové krajiny vyjadrili veľký záujem o spoluprácu smeruje aktivita Centra k podpisu „Protokolu“ s nimi. Čakáme na vyjadrenie k zneniu nami navrhovaného dokumentu, ktoré teraz vybrané centrálné autority spolkových krajín posudzujú.

N, Spolupráca s Francúzskom. Centrum a centrálna autorita Francúzska sa dohodli na znení „Protokolu“. Toto znenie je momentálne vo fáze posudzovania vnútroštátnymi legislatívami oboch krajín, po ktorom bude možné „Protokol“ podpísať a začať aplikovať do praxe .

3. Slovensko ako prijímajúca krajina

Centrum v posledných rokoch eviduje zvýšený záujem žiadateľov zo Slovenska adoptovať si deti zo zahraničia. Z tohto dôvodu pripravuje podmienky na to, aby sa takéto osvojenia mohli uskutočniť. Na vnútroštátnej úrovni rokuje. Centrum s viacerými orgánmi, aby zosúladiť postup pre takéto prípady a dokázalo inštruovať žiadateľov tak, aby predpoklad úspešnosti takýchto procesov bol čo možno najvyšší.

S úradmi práce Centrum hľadalo možnosti ako by prebiehala príprava žiadateľov ktorí si chcú adoptovať dieťa zo zahraničia – ako adaptovať do prípravy prvok medzinárodnosti, kultúrnych, náboženských, rečových a iných rozdielov.

Centrum sa tiež zaoberalo uznávaním rozsudkov o osvojení z iných krajín a ich uznávaním na Slovensku, ako aj povolením na pobyt, štátnym občianstvom, zdravotnou starostlivosťou a celkovo intergráciou detí adoptovaných na Slovensko .

Okrem toho Centrum oslovilo ústredné orgány viacerých štátov, ktoré vystupujú ako krajina pôvodu, aby nadviazalo spoluprácu v tejto oblasti. Za najpravdepodobnejšiu sa javí zatiaľ spolupráca s USA, Vietnamom a Etiópiou, kde sa na úrovni ústredných orgánov vedú rokovania o nastavení novej spolupráce.

Celosvetovo klesajúci trend medzištátnych osvojení sa však odráža aj v tom, že mnohé z oslovených štátov nás informujú, že adopcie uzavreli, pozastavili, alebo spolupracujú len s vybranými žiadateľmi.

4. Evidencia žiadateľov

Centrum v roku 2014 zaregistrovalo 18 nových spisov žiadateľov, z čoho 12 bolo z Maltskej republiky, 5 z Holandska a 1 z Monaka. Prehľad konkrétnych údajov je v tabuľke č. 1

5. Evidencia detí

Centrum v roku 2014 zaregistrovalo 31 nových spisov detí. Väčšina dokumentácií bola doručená z košického kraja. Prehľad konkrétnych údajov je v tabuľke č. 2

6. Prehľad zrealizovaných osvojení

Celosvetovo uvádzaná klesajúca tendencia počtu medzištátnych osvojení a zvýšený dôraz na bezpečnosť detí sa odzrkadlil aj v počte detí umiestnených na medzištátne osvojenie v roku 2014.

V Komisii pre medzištátne osvojenia boli v marci 2014 priradení žiadatelia k trom deťom a dvom súrodeneckým párom z detských domovov z východného Slovenska.

Nakoľko sa Centru podarilo v priebehu roku 2014 naštartovať úspešnú spoluprácu s Maltskou republikou, bolo možné v Komisii pre medzištátne osvojenia konanej v novembri 2014 priradiť žiadateľov aj z tejto krajiny. Výsledkom bolo priradenie a spustenie adopčného procesu pre jedno dieťa na Maltu. Druhé dieťa bolo priradené žiadateľom z Monaka, s ktorým bola po viacerých rokoch nečinnosti obnovená spolupráca.

V roku 2014 bolo do predosvojiteľskej starostlivosti zverené 4 deti žiadateľom z Holandska. V procese realizácie pokračuje zverenie ďalších 5 detí žiadateľom z Monaka, Malty a Holandska. Prehľad konkrétnych údajov je v tabuľke č. 3

ROZPOČET ORGANIZÁCIE

Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže je napojené na štátny rozpočet SR prostredníctvom rozpočtu MPSVR SR. Hospodári samostatne, podľa schváleného rozpočtu s prostriedkami, ktoré mu určí zriaďovateľ – MPSVR SR.

Súhrnná charakteristika organizácie a jej hospodárenia v roku 2013 1.1.Súhrnná charakteristika organizácie a jej hospodárenia v roku 2014

1. Charakteristika činnosti organizácie

Centrum je jediným celoslovenským štátnym orgánom v priamom riadení MPSVR SR, zabezpečujúcim priamo vykonávanie medzinárodných dohovorov, právnych aktov EÚ, ktorými je SR viazaná v oblasti:

- medzištátnych osvojení
- vymáhania výživného
- medzinárodných únosov detí

Priority, ciele a postupy Centra ako ústredného orgánu sú presne vymedzené príslušnými medzinárodnými dohovormi, nariadeniami ES a Zákonom č.305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Plnenie hlavných činností je trvalé, časovo neohraničené, pričom zmluvné štáty tieto činnosti realizujú prostredníctvom svojich ústredných orgánov v určených lehotách a v predpísanej forme.

2. Rozpočet organizácie podľa programov v eurách

Kód	Názov	Výdavky
07E	Tvorba a implementácia politik	421 125
07E04 -	Výkon štátnej správy na úseku sociálnych vecí, rodiny, práce a zamestnanosti	421 125
07E0402 –	Ostatná štátna správa	421 125

3. Výdavky podľa ekonomickej klasifikácie

Celkové výdavky Centra pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže k **31.12.2014** boli **455 481,30 Eur** v percentuálnom vyjadrení k celkovému rozpočtu je to vo výške **99,82 %**.

Pri čerpaní rozpočtu sa postupovalo efektívne a hospodárne.

Podrobný prehľad čerpania rozpočtových výdavkov Centra k 31.12.2014 obsahuje Príloha č.1

A. BEŽNÉ VÝDAVKY /600/

- **V hlavnej kategórii – bežné výdavky** Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže predstavuje čerpanie vo výške **440 491,30 Eur** t.j. **99,82 %** k celkovému rozpočtu bežných výdavkov.

- Mzdy a platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania /610/

Celkový objem mzdových prostriedkov bol vyčerpaný vo výške **240 939,42 Eur** t.j. 99,99 % pri priemernom evidenčnom počte zamestnancov vo fyzických osobách k 31.12.2014 v počte 17, pričom jedna štátna zamestnankyňa je na neplatenom voľne a jedna štátna zamestnankyňa nastúpila od 1.11. 2014 na materskú dovolenku.

V kategórii EK 610 na zdroji 111 bol upravený rozpočet len o valorizáciu miezd od 1.1. 2014 o 3 456,00 Eur.

- Poistné a príspevok zamestnávateľa do poisťovní a NÚP /620/

Rozpočtová položka poistného a príspevku zamestnávateľa do zdravotných poisťovní a Sociálnej poisťovne bola čerpaná vo výške **87 776,22 Eur**, t.j. 99,67 %.

- Cestovné výdavky /631/

Celkové výdavky na cestovné k 31.12.2014 boli čerpané vo výške **7 391,22 Eur** t.j. 99,08 %. Výdavky na zahraničné služobné cesty k 31.12.2014 boli vo výške 6 900,30 Eur, náhradu cestovného pri tuzemských služobných cestách tvorila finančná čiastka vo výške 490,92 Eur.

K sledovanému obdobiu bolo Centrom uskutočnených 17 zahraničných služobných ciest a to : 2 do Belgicka, 2 do Anglicka, 1 do Švédska, 3 do Rakúska, 1 do Grécka, 1 do Ruska, 1 do Nemecka, 1 do Srbska, 1 do Maďarska, 1 do Poľska, 1 do Českej republiky a 2 do Talianska.

Pozn. V správe o hospodárení sú uvedené len niektoré zahraničné služobné cesty:

Dňa 11. –14.02.2014 sa jeden štátny zamestnanec Centra zúčastnil zahraničnej pracovnej cesty v Sheffielde – Spojené Kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska. Účel ZPC: Prezentácia anglického a slovenského systému ochrany detí, výmena praktických poznatkov a skúseností, zlepšenie vzájomnej spolupráce a komunikácie medzinárodne spolupracujúcich subjektov v oblasti ochrany detí.

Náklady na dopravu hradila pozývajúca strana, ostatné náklady boli hradené z rozpočtu Centra.

V dňoch 23. – 24.04. 2014 sa 1 štátna zamestnankyňa Centra zúčastnila služobnej cesty vo Švédsku – Štokholm , konferencie EurAdopt 2014.

Konferencia sa konala pri príležitosti 20. výročia založenia EurAdopt – asociácie akreditovaných adopčných organizácií a pod jej záštitou.

Všetky náklady na zahraničnú služobnú cestu boli hradené Centrom.

V dňoch 03. – 04.04. 2014 sa p.riaditeľka Centra JUDr. Andrea Cíсарová , 1 štátna zamestnankyňa Centra a pracovníci MZVaEZ SR zúčastnili pracovnej cesty v Moskve, ktorej hlavným zámerom bolo nastavenie podmienok spolupráce s partnerským orgánom Ruskej federácie.

Centrum ruského partnera informoval o dvoch prípadoch únosu detí do Ruskej federácie. Ďalším bodom agendy bola plánovaná konferencia o medzinárodných únosoch detí, ktorú Centrum organizovalo v 24.-25.11 2014, na ktorú bola prizvaná aj ruská strana. Náklady na túto služobnú cestu boli hradené z rozpočtu Centra.

V dňoch 23. – 24.06.2014 sa konalo stretnutie zástupcov ústredných orgánov, sudcov a mediátorov na tému: Mediácia v prípadoch neoprávneného premiestnenia maloletých detí a ich zmierlivé riešenie v Budapešti, ktorého sa zúčastnili aj traja štátni zamestnanci Centra.

Všetky náklady na túto služobnú cestu hradilo Centrum.

Dňa 09.09. 2014 – 10.09. 2014 sa uskutočnilo pracovné stretnutie 4 zástupcov Centra pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže v Belehrade v Srbskej republike. V rámci rokovacieho dňa boli zástupcovia Centra oficiálne prijatí na veľvyslanectve Slovenskej republiky v Belehrade kde sa prekonzultovali aktuálne problémy pri vymáhaní výživného zo Srbska.

Náklady na služobnú zahraničnú cestu hradilo Centrum.

V dňoch 23. -24. 10. 2014 sa konala konferencia pod názvom „ Medzinárodné detské únosy v Európskom súdnom priestore“v Ríme, v Taliansku pod záštitou Európskej komisie EU a Národnej rady hospodárstva a práce Talianskej republiky, ktorej sa zúčastnila aj jedna štátna zamestnankyňa Centra.

Náklady na cestovné hradila pozývajúca strana, ostatné náklady hradilo Centrum.

V dňoch 26.-28.11.2014 sa v Ríme v Talianskej republike konalo 52.stretnutie kontaktných bodov a 8.stretnutie ústredných orgánov v rámci Európskej justičnej siete v občianskych a obchodných veciach k pripravovanej revízii Nariadenia BIIbis.

Na stretnutí sa zúčastnili aj traja zástupcovia Centra. Okrem zástupcov Centra boli aj zástupcovia Ministerstva spravodlivosti SR pán Miloš Haťapka a pán Radovan Baran a styčný sudca Haagskej siete sudcov za SR pán Július Handlovský.

Zástupcovia Centra pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže diskutovali s predstaviteľmi ústredného orgánu Francúzska na tému rodičovského únosu.

V rámci jednotlivých častí konferencie sa zástupcovia Centra stretli na niekoľkých stretnutiach s delegáciami z iných členských štátov. Centrum ako ústredný orgán vo veciach rodičovských únosov detí, je pripravené poskytnúť súčinnosť EK pri revízii nariadenia BIIbis. Náklady na cestovné boli hradené pozývajúcou stranou, ostatné náklady boli hradené Centrom.

Energie, voda, komunikácie /632/

Výdavky na energie, vodu a komunikácie činili v celkovom vyjadrení 18 819,11 Eur, čo predstavuje 99,74 %.

Najväčšiu finančnú čiastku predstavuje rozp.položka 632003- Poštovné a telekomunikačné služby vo výške 10 948,85 Eur .

- Materiál /633/

Výdavky v tejto rozpočt.klasifikácii boli vo výške **20 462,29 Eur**, t.j. 98,96 %.

Najväčšiu finančnú čiastku tvorí rozp.položka 633006 – Všeobecný materiál, vo výške 9 224,05 Eur, ktorá bola čerpaná na nákup kancelárskych potrieb, papiera a tonerov do tlačiarní.

Rozpočtová položka 633001 – Vybavenie interiéru bola čerpaná vo výške 99,52 Eur na nákup 9 kancelárskych stoličiek

RP 633002- Výpočtová technika je čerpaná vo výške 4 801,39 EUR, na nákup počítačov, a monitorov, webkamery k počítačom, ktorá slúži na mediáciu .

Rozpočtová položka 633004 – Prevádzkové stroje a prístroje je čerpaná vo výške 2 780,13 Eur , čerpaná na nákup laserových multifunkčných zariadení.

RP 633013 – Softvér a licencie, čerpaná na nákup licencie Microsoft Office 2013 vo výške 240,00 Eur.

RP 633018 – Licencie, čerpaná vo výške 691,20 Eur na nákup Licencie Eset na 1 rok.

- Dopravné (634)

Výdavky v tejto rozpočtovej klasifikácii boli čerpané vo výške 918,36 Eur t.j. 89,16 % na nákup paliva do služobného osobného auta Škoda Rapid, ktoré Centrum zakúpilo 25.9.2014 a na zákonné a havarijné poistenie auta a na diaľničné známky a poplatky.

- Rutinná a štandardná údržba /635/

Výdavky na údržbu boli čerpané vo výške 1 559,86 Eur, čo predstavuje 99,93 % z rozpočtu na túto ekonomickú klasifikáciu. Finančné prostriedky boli čerpané na rozpočtovej položke 635009- Údržba softvéru a 635006 – Údržba budov,objektov.

- Nájomné za nájom /636/

Prenájom poštového priečinku bol k 31.12.2014 27,00 Eur, čo predstavuje 54,00 %.

- Služby / 637/

Plnenie vo finančnom vyjadrení je vo výške 62 220,11 Eur, t.j. 100,00 %.

Najväčšie čerpanie bolo na RP 637001 – Školenia,kurzy,semináre 18 045,64 Eur, čo pred-

stavuje 99,99 %, z ktorej boli čerpané prostriedky aj na uskutočnenie odbornej konferencie o medzinárodných únosoch detí pod záštitou prezidenta SR, ministra MPSVR SR a ministra spravodlivosti SR ktorá bola v dňoch 24.-25.11. 2014 v Kongresovom centre SAV v Smoleniciach .

Rozpočtová položka 637004 - Všeobecné služby bola čerpaná vo výške 11 031,62 Eur, z ktorej najväčšie výdavky tvorili preklady na súdne pojednávania.

Rozpočtová položka 637014 – Stravovanie bola čerpaná na stravovanie štátnych zamestnancov.

Rozpočtovú položku 637027 – Odmeny mimo PP vo výške 14 660,25 Eur tvorili výdavky na vyplatené dohody o vykonaní práce a na dohody o pracovnej činnosti.

- Transféry /640/

Plnenie k 31.12.2014 na tejto rozpočtovej klasifikácii je vo výške 377,71 Eur, t.j. 94,43 % . Túto čiastku tvorili výdavky na rozpočtovú položku 642015 – Nemocenské dávky, na vyplatenie náhrady príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti zamestnancov. Ostatné rozpočtované prostriedky boli presunuté vo výške 4 400,00 Eur na rozpočtovú klasifikáciu 620 a 630 na zabezpečenie potrebných výdavkov.

Pri vynakladaní s rozpočtovými prostriedkami Centrum postupovalo hospodárne, v súlade so zákonom a rozpočtovými opatreniami zriaďovateľa. Príjmy rozpočtované Centrum nemá.

II. ROČNÍK ODBORNEJ KONFERENCIE O MEDZINÁRODNÝCH ÚNOSOCH DETÍ

Po úspešnom uskutočnení prvého ročníka odbornej konferencie o medzinárodných únosoch detí, sa v dňoch 24.-25.11.2014 na zámku v Smoleniciach uskutočnil druhý ročník konferencie o medzinárodných únosoch detí, ktorý usporiadalo Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže, pod záštitou prezidenta Slovenskej republiky Ing. Andreja Kisku, ministra práce, sociálnych vecí a rodiny JUDr. Jána Richtera a ministra spravodlivosti JUDr. Tomáša Boreca.

Konferencie sa zúčastnilo 130 hostí z 13 krajín, konkrétne z Českej republiky, Holandska, Írska, Japonska, Kanady, Maďarska, Nemecka, Poľska, Rakúska, Ruska, Veľkej Británie, Spojených štátov amerických a samozrejme zo Slovenskej republiky.

Na úvod konferencie vystúpil so svojim príhovorom minister spravodlivosti, v ktorom vyzdvihol potrebu súladu medzi vnútroštátnymi právnymi predpismi a predpismi medzinárodného práva. V tejto súvislosti poukázal na fakt, že aktuálne ministerstvo spravodlivosti v spolupráci s ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny finalizuje práce na novelizovaní rodinného a civilného procesného práva, pričom osobitná pozornosť je venovaná zefektívneniu rozhodovania vo veciach medzinárodných rodičovských únosov. Jednou zo základných tém pripravovanej úpravy je najmä dodržiavať stanové lehoty v konaní o návrat, to znamená, že v záujme ochrany detí musia justičné orgány poskytovať rýchlu a účinnú pomoc, pričom súdne konania musia končiť čo najrýchlejšie.

Už po druhý krát na konferencii vystúpil so svojou hodnotnou prednáškou sudca Odvolacieho súdu pre Anglicko a Wales, Lord Matthew Thorpe. Konferenciu obohatili svojimi prednáškami a skúsenosťami aj sudcovia z Maďarska, Holandska, Nemecka a Slovenska ako aj predstavitelia partnerských ústredných orgánov z Japonska, Ruska, Maďarska, Českej republiky a Rakúska.

Príspevky boli venované aplikácii Haagskeho dohovoru a Brusel II v jednotlivých krajinách ako aj na Európskom súde pre ľudské práva. Jednou z najviac rozoberaných problematík bol proces dokazovania v súdnom konaní o nariadení návratu, so zameraním na výsluch „uneseného“ dieťaťa, a jeho vplyv na rozhodovanie súdov.

Nakoľko mala konferencia opäť výborný ohlas zo strany pozvaných účastníkov ako aj zo strany štátnych zamestnancov centra, bude sa v tradícii pokračovať a centrum už pripravuje III. Ročník konferencie o medzinárodných únosoch detí, ktorá sa uskutoční na jeseň 2015.

PRÍLOHA

Zoznam zmluvných štátov k 31.12.2014

1) Nariadenie Rady (ES) č. 4/2009 z 18. decembra 2009 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti

Belgicko, Bulharsko, Česká republika, Chorvátsko, Cyprus, Dánsko (to neplatí vo vzťahu ku kapitólám III a VII), Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Grécko, Holandsko, Írsko, Litva, Lotyšsko, Luxembursko, Maďarsko, Malta, Nemecko, Poľsko, Portugalsko, Rakúsko, Rumunsko, Slovenská republika, Slovinsko, Španielsko, Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska a Taliansko.

2) Dohovor o vymáhaní výživného v cudzine z 20.júna1956

Argentína, Alžírsko, Austrália, Barbados, Bielorusko, Bosna a Hercegovina, Brazília, Burkina Faso, Čína, Čierna Hora, Ekvádor, Filipíny, Guatemala, Haiti, Chile, Izrael, Kapverdy, Kazachstan, Kirgizsko, Kolumbia, Libéria, Macedónia, Maroko, Mexiko, Moldavsko, Monako, Niger, Nórsko, Nový Zéland, Pakistan, Srbsko, Seychely, Srí Lanka, Suriname, Stredoafrická republika, Švajčiarsko, Švédsko, Tunisko, Turecko, Ukrajina, Uruguaj, Vatikán.

3) Dohovor o uznaní a vykonateľnosti rozhodnutia o vyživovacej povinnosti k deťom z 15.apríla 1958

Vo vzťahoch medzi zmluvnými stranami¹ tento dohovor bol nahradený *Dohovorom o uznávaní a výkone rozhodnutí a vyživovacej povinnosti z 2.10.1973*. Preto sú v prehľade uvedené len štáty, vo vzťahu ku ktorým je SR týmto dohovorom naďalej viazaná: Belgicko, Lichtenštajnsko, Rakúsko

4) Dohovor o uznávaní a výkone rozhodnutí o vyživovacej povinnosti z 2.októbra 1973

Austrália, Česká republika, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Grécko, Holandsko, Litva, Luxembursko, Nórsko, Poľsko, Portugalsko, Slovenská republika, Nemecko, Španielsko, Spojené kráľovstvo (Veľká Británia a Severné Írsko), Švajčiarsko, Švédsko, Taliansko, Turecko, Ukrajina.

5) Haagsky dohovor o medzinárodnom vymáhaní výživného na deti a iných členov rodiny

Albánsko, Belgicko, Bosna a Hercegovina, Bulharsko, Chorvátsko, Cyprus, Česká republika, Estónsko, EÚ, Fínsko, Francúzsko, Nemecko, Grécko, Maďarsko, Írsko,

---

¹ Ide o tieto ďalšie štáty: Česká republika, Dánsko, Fínsko, Francúzsko, Holandsko, Nemecká spolková republika, Nórsko, Portugalsko, Rakúsko, Slovenská republika, Švajčiarsko, Švédsko, Taliansko, Turecko

Taliansko, Rakúsko, Litva, Lotyšsko, Luxembursko, Malta, Holandsko, Nórsko, Poľsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovenská republika, Slovinsko, Španielsko, Švédsko, Ukrajina a Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska.

6) Haagsky protokol z 23. Novembra 2007 o rozhodnom práve pre vyživovaciú povinnosť Európskym spoločenstvom

Belgicko, Bulharsko, Česká republika, Chorvátsko, Cyprus, EÚ, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Grécko, Holandsko, Litva, Lotyšsko, Luxembursko, Maďarsko, Írsko, Malta, Nemecko, Poľsko, Portugalsko, Rakúsko, Rumunsko, Srbsko, Slovenská republika, Slovinsko, Španielsko, Švédsko a Taliansko.

Zoznam zmluvných štátov k 31.12.2014

1) Dohovor o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí z 25. októbra 1980

Albánsko, Andorra, Argentína, Arménsko, Austrália, Bahamy, Belgicko, Belize, Bielorusko, Bosna a Hercegovina, Brazília, Bulharsko, Burkina, Cyprus, Česká republika, Čierna Hora, Čína (Macao a Hong Kong), Dánsko, Dominikánska republika, El Salvador, Ekvádor, Estónsko, Fidži, Fínsko, Francúzsko, Gabonská republika, Grécko, Gruzínsko, Guatemala, Holandsko, Honduras, Chile, Chorvátsko, Island, Izrael, Írsko, Juhoafrická republika, Kanada, Kolumbia, Kostarika, Litva, Lotyšsko, Luxembursko, Macedónia, Maďarsko, Malta, Maroko, Maurícius, Mexiko, Moldavsko, Monako, Nemecko, Nikaragua, Nórsko, Nový Zéland, Panama, Paraguaj, Peru, Poľsko, Portugalsko, Rakúsko, Rumunsko, Ruská Federácia, San Marino, Seychely, Singapur, Slovinsko, Slovenská republika, Spojené kráľovstvo (Veľká Británie a Severné Írsko), Spojené štáty americké, Srbsko, Srí Lanka, Svätý Krištof a Nevis, Španielsko, Švajčiarsko, Švédsko, Taliansko, Thajsko, Trinidad a Tobago, Turecko, Turkménsko, Ukrajina, Uruguaj, Uzbekistan, Venezuela, Zimbabwe, Guinea, Lesoto, Kazachstan, Južná Kórea, Japonsko, Zambia, Irak.

2) Európsky dohovor o uznávaní a výkone rozhodnutí týkajúcich sa starostlivosti o deti a o obnove starostlivosti o deti z 20. mája 1980

Belgicko, Bulharsko, Cyprus, Česká republika, Čierna Hora, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Grécko, Holandsko, Island, Írsko, Lichtenštajnsko, Litva, Lotyšsko, Luxembursko, Macedónia, Maďarsko, Malta, Moldavsko, Nemecko, Nórsko, Poľsko, Portugalsko, Rakúsko, Rumunsko, Slovenská republika, Spojené kráľovstvo (Veľká Británie a Severné Írsko), Srbsko, Španielsko, Švajčiarsko, Švédsko, Taliansko, Turecko, Ukrajina, Andorra.

3) Dohovor o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone a spolupráci v oblasti rodičovských práv a povinností a opatrení na ochranu dieťaťa z 19.októbra 1996

Albánsko, Arménsko, Austrália, Bulharsko, Cyprus, Česká republika, Dánsko, Dominikánska republika, Ekvádor, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Holandsko, Chorvátsko, Írsko, Litva, Lotyšsko, Luxembursko, Maďarsko, Monako, Maroko, Nemecko, Poľsko, Portugalsko, Rakúsko, Rumunsko, Slovinsko, Slovenská republika, Ukrajina, Uruguay, Grécko, Malta, Spojené kráľovstvo (Veľká Británia a Severné Írsko).

Zoznam zmluvných štátov k 31.12.2014

1) Dohovor o ochrane detí a o spolupráci pri medzištátnych osvojeniach z 29. mája 1993

Albánsko, Andorra, Arménsko, Austrália, Azerbajdžan, Belgicko, Belize, Bielorusko, Bolívia, Brazília, Bulharsko, Burkina Faso, Burundi, Cyprus, Česká republika, Čile, Čína, Dánsko, Dominikánska republika, Ekvádor, El Salvador, Estónsko, Filipíny, Fínsko, Francúzsko, Grécko, Gruzínsko, Guinea, Guatemala, Haiti, Holandsko, Chorvátsko, India, Írsko, Island, Izrael, Juhoafrická republika, Kambodža, Kanada, Kapverdská republika, Kazachstan, Keňa, Kolumbia, Kostarika, Kuba, Lichtenštajnsko, Litva, Lotyšsko, Luxembursko, Macedónsko, Madagaskar, Maďarsko, Mali, Malta, Maurícius, Mexiko, Moldavsko, Monako, Mongolsko, Nemecko, Nórsko, Nový Zéland, Panama, Paraguaj, Peru, Poľsko, Portugalsko, Rakúsko, Rumunsko, San Marino, Senegal, Seychely, Slovenská republika, Slovinsko, Spojené kráľovstvo (Veľká Británia a Severné Írsko), Spojené štáty americké, Srbsko, Srí Lanka, Španielsko, Švajčiarsko, Švédsko, Taliansko, Thajsko, Togo, Turecko, Uruguay, Venezuela, Čierna Hora, Fidži, Lesoto, Rwanda, Vietnam.

PROFIL ORGANIZÁCIE

Názov: Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže

Sídlo: 814 99 Bratislava, Špitálska č. 8

Rezort/zriaďovateľ: Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Riaditeľka a vedúca služobného úradu centra: JUDr. Andrea Císarová

Forma hospodárenia: rozpočtová organizácia

Kontakt: telefón: 02/2046 3208

02/2046 3248

fax: 02/2046 3258

e-mail: cipc@cipc.gov.sk

info@cipc.gov.sk

web: www.cipc.sk